

Utdrag ur Årsplan med budget 2017-2019

STRATEGISK HANDLINGPLAN 2017-2018

Beslutad av kommunfullmäktige 2016-11-24 §215

STRATEGISK HANDLINGSPLAN

I den här planen slår den politiska majoriteten i Falu kommun fast vår strategi för de kommande åren. I den strategiska handlingsplanen förklarar vi som ansvariga politiker hur vi vill att Falun ska utvecklas, vilka mål vi sätter, hur vi vill prioritera i kommunens verksamheter och hur vi vill utveckla kommunens arbetssätt för att nå vår vision.

Vi har en vision om ett större Falun. Invånarantalet i Falun ökar stadigt, och vi vill se en utveckling där fler människor blir Falubor. När vi ökar i antal är det viktigt att Falun är och upplevs som en plats för alla och en del av resten av världen. Falun har genom sin geografiska utbredning en fantastisk kombination av stadsliv och landsbygdsliv. Detta innebär också att vi som Falubor tillsammans utgör en spännande blandning av människor. Detta vill vi fortsätta att stärka. Oavsett intressen, ålder, kön, etnicitet och bakgrund ska Falun erbjuda ett gott liv för alla. En variation och bredd av arbetsmöjligheter, kultur, idrott och friluftsliv möjliggör detta. Med en tolerans för och nyfikenhet inför olikheter möjliggör vi en utbredd kreativitet i Falun där goda idéer kan födas och förverkligas.

Falu kommuns huvudsakliga uppdrag är att säkerställa välfärd, service och tjänster av hög kvalitet för våra medborgare, i livets alla skeden. Ett annat viktigt uppdrag för att sträva mot vår vision om ett större Falun är att Falu kommun intar en ledande roll i att utveckla Falun och regionen i samverkan med grannkommuner och andra aktörer som Region Dalarna, Länsstyrelsen Dalarna, Högskolan Dalarna, föreningsliv, företag och ideella organisationer i kommunen och regionen.

Grunden för allt arbete i Falu kommun är ett konsekvent hållbarhetstänkande. Våra nyligen antagna miljö-, folkhälso- och tillväxtprogram ger bra vägledning för detta.

Kommunens vision – Ett större Falun

Falu kommun har sedan 2013 en antagen vision som ska vara en ledstjärna för kommunens verksamhet och influera andra samhällsaktörer.

Ett större Falun är både ett konstaterande att Faluns befolkning har växt de senaste 45 åren och att Falun har en ambition och beredskap för att fortsätta växa.

Ett större Falun har ett brett och varierat utbud av boendemiljöer, arbetstillfällen, kultur-, idrotts- och fritidsmöjligheter. Det finns något för alla med utrymme för olika subkulturer och det är nära till allt.

Ett större Falun ser inte kommungränser som hinder för var man arbetar eller bor. Ett utvecklat samspel mellan landsbygd och stad och med närliggande kommuner skapar än fler möjligheter än var och en för sig.

Ett större Falun vågar också tro på en fortsatt positiv utveckling och har modet att ta beslut som stödjer utvecklingen för att bli ”Ett större Falun”.

Ett större Falun är attraktivt för dem som bor och verkar i eller i närheten av Falun, vilket i sin tur kan locka fler att flytta hit.

Ett större Falun tar ansvar för miljö, ekonomi och social hållbarhet. Det är en förutsättning och framgångsfaktor för långsiktig tillväxt.

Perspektiv på visionen

För att nå visionen krävs ett långsiktigt arbete med samverkan mellan och inom flera verksamhetsområden. Det kräver bland annat att följande perspektiv tillgodoses:

- Trygghet och välfärd
- Näringsliv och arbetsmarknad
- Hållbar utveckling
- Plats för alla
- Samhällsplanering och infrastruktur
- En del av resten av världen

Den antagna visionen ”Ett större Falun” innehåller sex delar. I den här strategiska handlingsplanen för mandatperioden väljer vi att rama in själva visionen med de två bitarna *Plats för alla*, och *En del av resten av världen*. De utgör i större utsträckning än de andra fyra bitarna övergripande förhållningssätt och värdegrund för kommunkoncernens arbete. För de övriga fyra tårtbitarna konkretiserar vi dem med mål och indikatorer för verksamheterna. Nedanstående text är skriven på ett sådant sätt att den beskriver ett önskvärt tillstånd. I bilaga till den strategiska planen finns också förslag till indikatorer och målvärden.

Trygghet och välfärd

Människors möjlighet och upplevelse av att vara delaktiga i samhället och kunna påverka sin livssituation är viktig. Det bidrar till en ökad trygghet och folkhälsa. Falun är en kommun som präglas av en medmänskligt bemötande där allas lika värde och behov är i fokus. Det gäller oavsett kön, ålder, etnicitet, religion, sexuell läggning, könsuttryck eller funktionsnedsättning. Alla Falubor ska känna sig behövda, värdefulla och accepterade. Att minska socioekonomiska skillnader och skapa jämlika förutsättningar är viktigt för att människor ska känna sig delaktiga och må bra. Barn och unga i Falun har en jämlik, god och trygg uppväxt. Barn och unga i Falun ges möjlighet att utifrån sina förutsättningar och behov nå goda studieresultat.

Falun har en väl utbyggd välfärd för att tillgodose människors behov av trygghet, hälsa, utbildning och egen försörjning. Kommunen samverkar med andra aktörer med målet att alla medborgare ska kunna vara delaktiga i att utforma sin framtid.

Tidiga insatser och förebyggande arbete görs så att barn och unga i Falun får en jämlik, god och trygg uppväxt. Falun möter utmaningen att kunna ta hand om det ökande antalet personer som behöver omvårdnad, omsorg och hälso- och sjukvård. Medmänsklighet och respekt ska prägla välfärdens insatser.

Mål 1. I Falun har alla rätt till trygghet och hälsa

Väl fungerande insatser av trygg och god omsorg finns tillgängliga för alla människor som är i behov av stöd i livets alla skeden. Den enskilde omsorgstagaren upplever inflytande över sin vardag och trygghet. Verksamheterna präglas av medmänsklighet, respekt och medbestämmande.

Tidiga insatser sätts in för att förebygga, upptäcka och behandla tecken på ohälsa, såsom sviktande fysisk förmåga, psykisk ohälsa och missbruksproblematik.

Insatser och metoder utvecklas för att minska sjukfrånvaron i kommunorganisationen, med extra fokus på kvinnors sjukfrånvaro.

Mål 2. I Falun bedrivs ett aktivt socialt och brottsförebyggande arbete

Kommunen är drivande i det brottsförebyggande arbetet. Kommunen arbetar särskilt med sociala risker som att motverka gängkriminalitet, och att minska ungdomars alkohol- och narkotikaanvändande. Grannsamverkan bidrar till att skapa trygghet och minska antalet brott. Föreningslivet uppmanas att arbeta med integration och inkluderande verksamheter.

Allmänna ordningsproblem som till exempel skadegörelse, nedskräpning, störande ungdomsgång och trafikproblem har visat sig hänga nära samman med upplevelsen av otrygghet. Därför arbetar Falu kommun för att minska allmänna ordningsproblem och skadegörelse.

Förebyggande arbete bland unga är speciellt viktigt. Olovlig frånvaro, skolk, är en tydlig indikator på ett begynnande asocialt beteende. En annan är bruk av alkohol, narkotika, dopning och tobak. Kommunen arbetar därför med aktivt för att förebygga bruk och missbruk.

Mål 3. Barn och unga är prioriterade i Falu kommuns arbete

Barn och unga ett prioriterat område för Falu kommuns verksamhet och resurstilldelning.

Alla barn- och elever erbjuds möjligheter att utifrån sina förutsättningar och behov uppnå de mål som är satta för förskolans och skolans verksamheter.

Kommunen verkar tillsammans med föreningslivet, näringslivet och de kommunala bolagen för att fler barn och ungdomar ska kunna delta i meningsfulla kultur- och fritidsaktiviteter och ges kontaktytor med arbetslivet.

Gymnasieskolan är en magnet för ungdomar i och utanför Falun, och erbjuder utbildningar med nationellt intag. Förskole- och skolverksamhet bedrivs av en variation av huvudmän. Goda relationer finns mellan olika huvudmän för att ta ett gemensamt ansvar för våra barn och ungdomar.

Barn- och ungas psykosociala hälsa följs uppmärksamt för att göra det möjligt att i tid sätta in insatser för förbättrad hälsa och livskvalitet. Tidiga insatser görs i förskola och skola utifrån barns och elevers behov av stöd.

Mål 4. Falu kommun strävar efter allas rätt till oberoende och egen försörjning

Rätten till ett självständigt liv så långt möjligt, egen försörjning och trygghet är grundläggande för individens välbefinnande i livets olika skeden. Förhållningssättet ska prägla kommunens alla verksamheter. Försörjningsstöd används som ett mellansteg på vägen ekonomiskt oberoende.

Under perioder av försörjningsstöd hjälper kommunen aktivt till i kontakter med arbetsmarknad, företag, organisationer mm. Vi stödjer människors strävan att nå självförsörjning och arbetar aktivt för att minska risken för människor att hamna i passivitet.

De arbetslösa vuxna som saknar fullständig gymnasieutbildning erbjuds Komvux för att närma sig arbetsmarknadens krav på utbildningsnivå.

Falu kommun arbetar för att kompensera barns ojämlika uppväxtvillkor. Barnfattigdomen minskar.

Näringsliv och arbetsmarknad

Näringslivsarbetet är intensivt över hela kommunens yta. Goda relationer och täta kontakter är en viktig ledstjärna i näringslivsarbetet. Ett växande näringsliv med hållbara företag skapar jobb som håller i längden och ger en stark och trygg utveckling av kommunen. Service och gott bemötande till företag, entreprenörer och organisationer är av hög klass och företagets upplevelse är att Falu kommun är enkla att samarbeta med. Jord- och skogsbruk ska vara en naturlig del i kommunens tillväxtarbete. Vi prioriterar jobben genom samverkan med näringslivet och satsningar på utbildning, infrastruktur, service och nya bostäder. Högskolan Dalarna ska ses som en nyckelfunktion för kompetensförsörjning, idéer och omvärldsanalys.

Mål 1. Falu kommun präglas av förståelse för företagarens villkor

Bra relationer och täta kontakter med näringslivet sätts i förgrunden för näringslivsarbetet. Bemötande och servicenivåer inom kommunen följs upp med nyckeltal som visar hur snabbt ärenden hanteras och hur processer fungerar.

Mål 2. Falu kommuns upphandlingar håller hög kvalitet

Falu kommun arbetar aktivt för att vid upphandlingar ta fram välskrivna underlag som lockar fler företag, av olika storlek och karaktär, att lämna anbud. Att fler företag lämnar anbud förbättrar kommunens möjlighet att göra goda affärer, men det visar också att det finns ett intresse från företagets sida att göra affärer med kommunen. Stora upphandlingar bryts när så är lämpligt ned i mindre delar för att mindre företag ska kunna lämna anbud. För att stimulera företagen att ta ett socialt ansvar, och för att stimulera sociala företag att växa, innehåller upphandlingsunderlagen där det är lämpligt sociala hänsyn. Förtroendet för kommunen som upphandlande myndighet är högt.

Mål 3: Alla får plats i Faluns arbets- och näringsliv

Falu kommun arbetar aktivt för att bereda plats för alla i arbetsliv och näringsliv. Goda möjligheter finns för ungdomar i högstadium och gymnasium att få praktik och feriejobb. Kommunkoncernen erbjuder ett brett utbud av feriejobb och praktikplatser för ungdomar och uppmuntrar andra aktörer att göra detsamma. Andelen personer som står utanför arbetsmarknaden minskar. Kommunen arbetar individbaserat med arbetsmarknadspolitiska åtgärder som leder till att unga människor som står utanför arbetsmarknaden efter arbetsmarknadspolitisk åtgärd alltid går vidare till utbildning, jobb eller praktik.

Insatser görs för att förkorta vägarna till studier och arbete för utrikesfödda. En stor andel personer erbjuds information och annat stöd för att se eget företagande som en möjlighet till egen försörjning.

Miljö

Falun är känt som en framsynt kommun som tar ansvar globalt, nationellt och lokalt. Falun har tagit tåten för att uppfylla Parisavtalet om klimatet och Nagoyaavtalet om biologisk mångfald. Vi är en förebild i att klara de fjorton nationella miljömålen.

Falun är trivsamt och hälsosamt att bo i och lockar till inflyttning tack vare sin goda miljö, med ren luft, rent vatten och en vacker och intressant natur med en stor spännvidd av upplevelser. Näringslivet arbetar aktivt med omställning till verksamhet med allt mindre miljöbelastning.

Mål 1. Falun tar ansvar för sin klimatpåverkan

Falun tar, enligt nuvarande mål, ansvar för klimatet genom att år 2020 ha minskat utsläppen av växthusgaser med 60 % sedan 1990. Faluns klimat- och energiprogram skärps i linje med klimatavtalet i Paris.

Mål 2. Falun värnar om biologisk mångfald

Falun arbetar framsynt för biologisk mångfald och skyddar natur i en omfattning som ligger i nivå med andra dalakommuner utanför fjällen.

Mål 3. Falun präglas av goda livsmiljöer

Falun erbjuder goda livsmiljöer bland annat genom att uppfylla alla nationella krav på luft, buller, dricksvatten och tillvaratagande av resurserna avfall och avlopp. Användningen av hälso- och miljöskadliga kemikalier har minskat avsevärt. Falun erbjuder också en hälsosam miljö genom utmärkt tillgång till natur på bekvämt avstånd.

Mål 4. Falun tar vara på sina kulturmiljöer

Falun tar vara på sina kulturmiljöer, både världsarv, byggnader och det öppna och levande odlingslandskapet.

Samhällsplanering och infrastruktur

Livet och boendet i Falu kommun är både på landsbygden och i staden utvecklande, omväxlande, tryggt, säkert och sunt för ung såväl som för äldre. Kommunens tillväxt återspeglar sig i organisationen i tidiga skeden av samhällsplaneringen planerar för nya förskolor, skolor, vård- och omsorgsboenden samt äldreboenden. Falu kommun har en god och fungerande kommunikation med sina invånare.

Faluns unika historia präglar byggnader och miljöer, inte minst Världsarvet som ger Falun sin speciella karaktär och identitet. Falu kommun kan erbjuda en närhet till allt som behövs för ett bra liv och en fungerande vardag. Invånarna har nära till parker, grön-, och friluftsområden och Falun har en attraktiv levande stadskärna med ett brett utbud av varor, tjänster och kultur. Fler bostäder byggs både i staden och på landsbygden. En aktuell översiktsplan med fördjupningar och stort fokus på långsiktig hållbarhet ger en god grund för fortsatt arbete. Falu kommun beaktar miljökonsekvenser vid samhällsplanering och byggande av infrastruktur.

Mål 1. I Falu kommun ökar bostadsbyggandet

Falu kommun bygger många nya bostäder varje år och befolkningen i kommundelarna ökar. Inställningen och attityden till kommunen är positiv och attraherar unga såväl som människor mitt i livet och äldre. Tätorterna förtätas gradvis och erbjuder en attraktiv mångfald av boendemiljöer som bidrar till ökad inflyttning. Falu kommun förenklar planarbetet så långt möjligt. Planarbetet ska eftersträva att känsliga miljöer och områden med höga naturvärden bevaras och skyddas. Hänsyn ska tas till ekosystemtjänster.

Mål 2. Falu kommun erbjuder en god samhällsservice

Servicenivån för allmännyttiga tjänster är god i hela kommunen. Falu kommun har god beredskap när det gäller efterfrågan av såväl bygga och bo samt att etablera och utveckla företag. Falu kommun har god framförhållning när det gäller lokalförsörjning. Det finns en uppdaterad serviceplan med tankställen och livsmedelsförsäljning. Då Falu kommun växer och behov förändras är det viktigt med bra framförhållning i lokalförsörjningen för välfärdens verksamheter.

Mål 3. Falu kommun har goda kommunikationer

Faluns tätorter har centrum där fotgängare, cyklister, kollektivtrafik och biltrafik samsas på ett bra sätt och det är lätt att ta sig till och från Falun tack vare goda kommunikationer. Tillgängligheten i tele- och datakommunikationssystemet är tillfredsställande i hela kommunen. Företag och allmänhet har en positiv upplevelse av kommunikationerna i kommunen. Resor i den samhälls-subventionerade lokala och regionala kollektivtrafiken är tillgängliga, klimatsmarta och effektiva. Falu kommun stöder Dalabanan genom strategiska insatser.

Mål 4. Falun består av levande, trygga tätorter

Kommuninvånarna har god tillgång till parker, grönområden och natur. Strukturen i samhället syftar till att skapa trygga säkra och stimulerande miljöer. Falun har en levande stadskärna som förstärks genom fler bostäder, ett ökat utbud av varor, tjänster och kultur och ett centrum där fotgängare, bussar, bilar och cyklar samsas på ett bra sätt. Falu centrum har stärkts som handelsplats och besöksmål och är levande större del av dygnet.

Finansiella mål för god ekonomisk hushållning

I det finansiella perspektivet handlar god ekonomisk hushållning främst om att säkerställa att varje generation själv bär kostnaderna för den service som den konsumerar. Det innebär också att ingen kommande generation ska behöva betala för det som en tidigare generation förbrukat.

Mål 1. Kommunens resultat ska uppgå till minst 2% av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning.

Sedan 2006 har kommunen haft som finansiell målsättning att resultatet ska uppgå till minst två procent av skatteintäkter och utjämning. Motiven till att uppnå ett sådant överskott är t ex kommande års investeringsbehov, ökade kostnader för avtalspensioner, strävan att stärka soliditeten och en reserv för oförutsedda händelser.

Mål 2. Soliditeten, inkl ansvarsförbindelse för pensioner, ska vara minst 0% år 2019.

Soliditeten (eget kapital i procent av totala tillgångar, exkl. förmedlade lån) speglar hur mycket tillgångar och skulder som ansamlats under tidigare generationer. Ur ett generationsperspektiv bör soliditeten beräknas med samtliga tillgångar och skulder, även inklusive de pensionsskulder som intjänats av personal före 1998 och som inte redovisas i balansräkningen.

Frågan om pensionsskulden ska lyftas in i balansräkningen är under utredning och förslag till lagändring presenterades under våren 2016. Om lagändringen godkänns kommer hela pensionsåtagandet att redovisas i balansräkningen från och med 2018.

Per 31 december 2015 uppgick soliditet inkl pensionsskulder till -18,6%.

Mål 3. Självfinansieringsgraden, under en 5-årsperiod, ska vara minst 95%.

Investeringar som görs i den kommunala verksamheten innebär kostnadsbelastningar över långa perioder. Det är därför viktigt att investeringarna finansieras så att kommande generationer inte belastas med effekter av tidigare investeringar. Självfinansieringsgraden visar till hur stor del av kommunens investeringar finansieras enbart med medel som kommunens själv genererat.

Självfinansieringsgraden i kommunen de senaste fem åren, 2010-2014, uppgår till 94%.

Värderingar

Visionen handlar om hur Falun ska utvecklas in i framtiden, det vill säga inom hela det geografiska området. För att stödja visionen har förhållningssätt för kommunorganisationen tagits fram.

Som utgångsläge för detta har en gemensam bild (se separat visionsdokument) använts för att beskriva vilken förskjutning som behöver åstadkommas från dagens uppfattade bild till önskvärt tillstånd.

Det går självklart inte att generalisera genom att säga att samma bild gäller alla i Falu kommun eller att alla uppfattar organisationen på detta sätt, men i visionsarbetet har det funnits stor samsyn om att sträva efter en förskjutning mot det önskvärda tillståndet. För att åstadkomma detta är det två värderingar som behöver genomsyra verksamheten:

Nyttan för Faluborna

Allt som görs ska vara med nyttan för Faluborna för ögonen. Det som inte direkt eller indirekt ger fördelar för Faluborna måste ifrågasättas. Att komma fram till ett resultat eller att ge besked är en förutsättning för att skapa nytta.

Enkla att samarbeta med

I en stor och multiprofessionell organisation som Falu kommun finns expertis och ansvariga inom alla verksamhetsområden. Emellanåt händer det att Falubor eller företagare ”kommer i kläm” på grund av att verksamhetsområden inte är överens inom organisationen. För att det ska vara enkelt att samarbeta med kommunen måste vi därför se till att vi samarbetar internt först och inte låter ”stuprör” hindra oss.

Stor del av verksamheten styrs av omfattande regelverk som vi ska behärska, men inte gömma oss bakom. God byråkrati handlar om att ha nödvändiga rutiner som förenklar att göra rätt.

Bilaga 1: Indikatorer för att mäta måluppfyllelsen av resultatmålen

Trygghet och välfärd

Resultatmål

I Falun har alla rätt till trygghet och hälsa

Indikator

	Beskrivning	Instruktion	Utfall	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019	Trend	Berörd nämnd
A 1.2 Kunds möjlighet att påverka sin vardag Vård och omsorgsboende	Kunds möjlighet att påverka sin vardag och att personalen tar hänsyn till deras behov ska öka.	Kolada	81%	81%	82%	82%	Ökad	OMV, KS/Serv
A 1.7 Kunds möjlighet att påverka sin vardag Ordinärt boende	Kunds möjlighet att påverka sin vardag och att personalen tar hänsyn till deras behov ska öka.	Kolada	93%	93%	94%	94%	Ökad	OMV
A 1.3 Kunds upplevelser - Vård och omsorgsboende	Kunds upplevelse av att personalen har tillräckligt med tid till att utföra sitt arbete ska öka.	Kolada (U23459)	77%	78%	79%	80%	Ökad	OMV
A 1.5 Kunds upplevelser - Ordinärt boende	Kunds upplevelse av att personalen har tillräckligt med tid till att utföra sitt arbete ska öka.	Kolada (U23459)	90%	90%	91%	91%	Ökad	OMV
A 1.4 Personalkontinuitet	Antal individer ur personalen som en boende möter under 14 dagar ska minska.	Mått 10 Kkik	16	15	14	14	Minskad	OMV
A 1.14 Total sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid ska minska (Alla).	Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt ska vara 0,7% bättre än genomsnittet. 2015 7,0%,	Kolada	6,8%				Minskad	KS/LFV
A 1.14 Total sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid ska minska. (Kvinnor)	Sjukfrånvaro kommunalt anställda kvinnor ska vara 0,7% bättre än genomsnittet. 2015 7,7%,	Kolada	7,4%				Minskad	KS/LFV
A 1.14 Total sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid ska minska. (Män)	Sjukfrånvaro kommunalt anställda män ska vara 0,7% bättre än genomsnittet. 2015 4,3%,	Kolada	4,9%				Minskad	KS/LFV

I Falun bedrivs ett aktivt socialt och brottförebyggande arbete

Indikator

Beskrivning	Instruktion	Utfall	Mål	Mål	Mål	Trend	Berörd
-------------	-------------	--------	-----	-----	-----	-------	--------

			2017	2018	2019		nämnd	
A 2.1 Antal anmälda brott per 100 000 invånare	Antalet anmälda brott i Falun ska vara bland de tre lägsta av landets kommuner med mellan 50 000-70 000 invånare år 2019	BRÅ, Brottsförebyggande rådets årsstatistik över antalet anmälda brott (totalt per 100 000 invånare)	8350				Minska	KS/LFV
A 2.2 Skadegörelse	Kostnader för reparation och underhåll på kommunala objekt som följd av skadegörelse ska minska.	Källa: Raindance	449 tkr (2015)				Minska	KS/Serv
A 2.3 Uppföljning av ogiltig frånvaro	Frånvaron skall följas upp	Uppföljning av rektor-korrigerad statistik från Skola24.					Minska	BUN
A 2.4 Andel unga som brukat alkohol, narkotika, dopning eller tobak under det senaste året	Andelen unga som svarat nej på frågorna om de någon gång använt narkotika eller dopning ska 2018 vara fler än 2015	Källa: LUPP, 2018 (2015)	Narkotika 86% åk2 96% åk 8, Doping: 98% åk2 95% åk8				Ökad	KS/LFV KS/AIK

Barn och unga är prioriterade i Falu kommuns arbete

Indikator

	Beskrivning	Instruktion	Utfall	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019	Trend	Berörd nämnd
A 3.1 Antal barn per årsanställd i förskolan	Antal barn per årsanställd i förskolan skall minska.	Barn per årsarbetare i förskolan, antal. Avser alla förskolor i kommunen oavsett regi.	5,6				Minskad	BUN
A 3.2 Behörighet till gymnasieskolan	Andel elever med behörighet till gymnasie-studier ska öka.	Elever i åk. 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)	86,6 %				Ökad	BUN
A 3.3 Gymnasieelever med avslutad utbildning	Andelen gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år skall öka.	Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år, hemkommun, (%)	81,6 %				Ökad	BUN
	Beskrivning	Instruktion	Utfall	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019	Trend	Berörd nämnd
A 3.4 Elevers upplevda hälsa	Alla elever skall uppge att de känner sig	Andel elever i åk 8 som svarar positivt på SKLs	97%				Ökad	BUN KS/Serv

	trygga i skolan	elevenkätfråga "Jag känner mig trygg i skolan", andel (%)			
A 3.5 Ökad måluppfyllelse i förskolan	Samtliga enkätfrågor skall ha en genomsnittlig kvalitetspoäng över 2.0.	Eget mått: En enkät per enhet fylls i årligen. Maximal kvalitetspoäng per fråga är 3.0. Enkätfrågor täcker 24 av läroplanens 54 områden.	96%	Ökad	<i>BUN</i>
A 3.5a Barn och Unga 0-20 år behovsprövad öppenvård	Barn och Unga 0-20 år med individuellt behovsprövad öppenvård, andel av barn och unga med insats (%)	Källa: Kolada	60%	Ökad	<i>SOC</i>
A 3.6 Vårddygn familjehem antal/inv	Vårddygn i familjehem, antal/inv 0-20 år	Källa: Kolada	2,01	Minskad	<i>SOC</i>
A 3.7 Vårddygn institutionsvård 0-20 år	Vårddygn i institutionsvård, antal/inv 0-20 år	Källa: Kolada	0,67	Minskad	<i>SOC</i>
A 3.8 Andel unga som ökar sitt samhälls-engagemang (%)		Mått LUPP-enkätens resultat från 2015 i demokratifrågor kopplat till demokratiskt engagemang	59,6 % (66,2 % flickor, 51,3 % pojkar)	Ökad	<i>VDN</i>

Falu kommun strävar efter allas rätt till oberoende och egen försörjning

Indikator

	Beskrivning	Instruktion	Utfall	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019	Trend	Berörd nämnd
A 4.1	Handläggningstid för försörjningsstöd	Handläggningstid för att få försörjningsstöd ska minska Källa: Mått 8, Kkik	12 dagar				Minskad	SOC
A 4.2	Andel till egen försörjning	Andel med försörjningsstöd som efter arbetsmarknadsinsats når egen försörjning (arbete eller studier) ska öka Källa: Samverkan Soc och AIK					Ökad	SOC KS/AIK
A 4.3	Andelen invånare som uppbär ekonomiskt bistånd	Andelen ska minska Källa: SCB	5,5%				Minskad	SOC
A 4.4	Andel barn och unga som ingår i familjer med ekonomiskt bistånd	Formulering enligt Kolada: Barn i befolkningen som ingår i familjer med ekonomiskt bistånd, andel (%) ska minska Källa: Socialstyrelsen	9,1%				Minskad	SOC
A 4.5	Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden	Andelen ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden 2 år efter fullföljd gymnasieutbildning, hemkommun ska öka Källa: Kolada	24,8% 2014				Ökad	KS/Serv KS/AIK
A 4.6	Vuxna biståndstagare med mycket långvarigt bistånd	Vuxna biståndsmottagare med mycket långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) Källa: Kolada	22,8%				Minskad	SOC

Näringsliv och arbetsmarknad

Resultatmål

Falu kommun präglas av förståelse för företagarens villkor

Indikator

	Beskrivning	Instruktion	Utfall	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019	Trend	Berörd nämnd
B 1.1	Nöjd-Kund-Index för företagsklimat	Nöjd-Kund-Index för företagsklimat ska vara bättre än det nationella medelvärdet. SKLs kundenkät Insikt, skala 1-100. NKI totalt inom myndighetsområden: brandtillsyn, bygglov, markupplåtelse, miljö- och hälsoskydd och serverings-tillstånd	67,0	70,0	72,0	74,0		MSN, MyN KS GNATL

B 1.2a Tjänstemäns attityd till företagande	Tjänstemäns attityd till företagande ska förbättras.	Svenskt Näringslivs attitydundersökning, skala 1-6.	2,9	3,5	4,0	5,0		<i>Alla</i>
B 1.2b Politikernas attityd till företagande	Politikernas attityd till företagande ska förbättras.	Svenskt näringslivs attitydundersökning, skala 1-6.	3,1	3,5	4,0	5,0		<i>Alla</i>
B 1.2c Skolans attityd till företagande	Skolans attityd till företagande ska förbättras.	Svenskt näringslivs attitydundersökning, skala 1-6.	3,7	4,0	5,0	5,0		<i>BUN KS</i>
B 1.3 Kommunens information till företagen	Kommunens information ska förbättras.	Svenskt näringslivs attitydundersökning, skala 1-6.	2,89 (Riket 3,03) 2016				Ökad	<i>OMV</i>
B 1.4 Dialog mellan företagen och kommunen	Dialog mellan företagen och kommunens politiker och tjänstemän.	Svenskt Näringslivs attitydundersökning, fråga under blocket "Dialog och information"	2,87 (Riket 3,09) 2016				Ökad	<i>OMV</i>
B 1.5 Antal nyregistrerade företag i kommunen (antal/1000 inv.)	Antalet nyregistrerade företag i kommunen ska öka	Kolada	6,6	7,0	7,5	8,0	Ökad	<i>KS</i>

Falu kommuns upphandlingar håller hög kvalitet

Indikator

	Beskrivning	Instruktion	Utfall	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019	Trend	Berörd nämnd
B 2.1 Antal företag som lämnar anbud vid upphandling	Antal företag som lämnar anbud vid upphandling ska öka. Genomsnittet ska vara fler än 4. Idag ligger genomsnittet på 3,5.	Källa: Statistik från UHC. Avser både upphandlingar och direktupphandlingar i genomsnitt	3	4			Ökad	<i>KS/Serv</i>
B 2.2 Andelen upphandlingar som innehåller sociala hänsyn	Social hänsyn ska öka och finnas med i 30 % av tjänsteupphandlingarna	Källa: Statistik på antal upphandlingar som innehåller sociala hänsyn från UHC, nivå 2 och 3					Ökad	<i>KS/LFV KS/AIK</i>
B 2.3 Förtroendet för kommunen som upphandlande myndighet	Ska öka	Svenskt näringslivs attitydundersökning, skala 1-6.	2,31 (Riket 2,68) 2016				Ökad	<i>KS/LFV KS/Serv GNU</i>

Alla får plats i Faluns arbets- och näringsliv

Indikator

	Beskrivning	Instruktion	Utfall	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019	Trend	Berörd nämnd
B 3.1 Andel unga som haft praktik eller feriejobb	Andelen unga i grund- och gymnasieskola som har haft kommunalt feriejobb eller praktik ska öka						Ökad	BUN
B 3.2 Antalet feriejobb och praktikplatser i kommunens organisation	Ska öka		208				Ökad	KS/LFV KS/Serv KS/AIK OMV
B 3.3 Andelen personer som står utanför arbetsmarknaden	Arbetslösheten i kommunen ska minska	Källa: Arbetsförmedlingen. Öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd, andel av den registerbaserade arbetskraften 16-64 år.	6,8%				Minskad	KS/AIK
B 3.4 Andelen utrikesfödda i studier eller arbete	Ska öka		22%				Ökad	KS/AIK OMV

Hållbar utveckling/Miljö

Resultatmål

Falun tar ansvar för sin klimatpåverkan

Indikator

	Beskrivning	Instruktion	Utfall	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019	Trend	Berörd nämnd
C 1.1 Utsläpp växthusgaser (ton CO2-ekv/år)	Utsläppen av växthusgaser har år 2020 minskat med 60% sedan 1990	RUS emissions-databas	158065 (2014) Ca 30% minskning 1990-2014				Minskad	MSN MyN KS/Serv
C 1.2 Energianvändning per invånare (MWh/inv)	Energianvändningen har år 2020 minskat med 20 % jämfört med medelvärdet för åren 2001-2005	RUS emissions-databas	33,5 (2014) Ca 10% minskning				Minskad	MSN MyN

Falun värnar om biologisk mångfald

Indikator

	Beskrivning	Instruktion	Utfall	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019	Trend	Berörd nämnd
C 2.2 Antal långsiktigt bevarade värdefulla naturområden	Minst ett särskilt värdefullt naturområde per år har under perioden 2014-2020 långsiktigt bevarats (Mål i miljöprogrammet)		3 (2015)	1	1	1		MSN
C 2.3 Andel ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet (%)	De kommunala kökens inköp av ekologiska varor är år 2020 minst 40 %		23% (sept-16)			40%	Ökad	KS/Serv KS/AIK

Falun präglas av goda livsmiljöer

Indikator

	Beskrivning	Instruktion	Utfall	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019	Trend	Berörd nämnd
C 3.2 Antal undersökta deponier och förorenade områden i riskklass 1 och 2, utom områden med gruvavfall.	Alla, år 2020.		20 (2015)	23	26	29		MyN
C 3.3 Insamlat hushållsavfall kommun, kg/inv	Maximalt 300 kg kärll- och grovavfall per år och invånare år 2020.		450			300	Minska d	FEV KS
C 3.4 Utbyggda VA-saneringsområden enligt plan	Utbyggnaden av VA-nätet har under perioden 2014-2020 skett för minst ett saneringsområde per år		3 (2015)	1	1	1		MyN KS MSN
C 3.5 Hur ser medborgarna på Falun som plats att bo och leva på.	Ökande trend under närmaste 5-års period. Medborgarundersökning, nöjd-region-index. Senaste medelvärde 60	Mått 39, KKiK	63				Ökad	Ks/LFV

Falun tar vara på sina kulturmiljöer

Indikator

Inga föreslagna indikatorer

Samhällsplanering och infrastruktur

Resultatmål

I Falu kommun ökar bostadsbyggandet

Indikator

	Beskrivning	Instruktion	Utfall	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019	Trend	Berörd nämnd
D 1.1	Antal nya bostäder per år.		150	200				MSN KS
D 1.3	Det årliga tillskottet av antalet bostäder (byggrätter) i lagakraftvunna detaljplaner (planberedskap)	Vid årets slut 2015 fanns det 610 st. tillgängliga byggrätter		250	250	250		MSN

Falu kommun erbjuder en god samhällsservice

Indikator

	Beskrivning	Instruktion	Utfall	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019	Trend	Berörd nämnd
D 2.3	Avstånd från bostad till förskola och grundskolans lägre årskurser.							
D 2.4	Andel som får svar på e-post inom två dagar, (%)	Ska öka KKiK, mått 1. Andel som får svar på e-post inom två dagar, (%) (U00412)	81				Ökad	KS/LFV KS/AIK OMV
D 2.5	Andel som tar kontakt med kommunen via telefon som får ett direkt svar på en enkel fråga, (%)	Ska öka Andel som tar kontakt med kommunen via telefon som får ett direkt svar på en enkel fråga, (%) (U00413)	46				Ökad	KS/LFV KS/AIK OMV
D 2.6	Andel som upplever ett gott bemötande vid kontakt med kommunen	Ska öka Andel som upplever ett gott bemötande vid kontakt med kommunen, (%) (U00414)	100				Oförändrad	KS/LFV KS/AIK OMV
D 2.11	Nöjdheten med möjligheterna till inflytande	SCB medborgarundersökning – Nöjd-Inflytande-Index, betygs-index 1-100, frågeområden: information, kontakt, förtroende och påverkan	34 (2016) 40 (snitt för kommuner ≥ 50 000 invånare)	40	40	40		Alla

Falu kommun har goda kommunikationer

Indikator

	Beskrivning	Instruktion	Utfall	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019	Trend	Berörd nämnd
D 3.1 Andel hushåll som har tillgång till bredband med minst 100 MB/s	Målnivå: Minst 90% år 2020.	Generell statusbeskrivning två gånger per år till KSU	60%				Ökad	KS/Serv
D 3.2.1 Utbyggnad av huvudcykelstråk (utbyggnadsgrad)	Utbyggnad av huvudcykelstråk enligt cykelplanen Lugnet – Korsarvet Totalt 1040 meter			21 % utbyggnadsgrad ca 215 m utbyggt	47 % utbyggnadsgrad ca 490 m utbyggt	74% utbyggnadsgrad ca 770 m utbyggt		MSN KS
D 3.8 Nöjdheten med möjligheterna till att enkelt kunna transportera sig med bil		SCB medborgarundersökning - Nöjd-Region-Index. Betygskala 1-10	7,3					KS
C 1.5 Resor med Dalatrafik (antal påstigningar)	Det hållbara resandet har ökat: Antalet resor med buss har ökat med 20 % under perioden 2014-2020	Statistik MoS	3 557 668			4 136 400		KS
D 3.6 Nöjdheten med möjligheterna till att använda kollektivtrafiken för resor		SCB medborgarundersökning - Nöjd-Region-Index, betygskala 1-10	5,2 (2016)	6,5	7,0	7,5		KS MSN

Falun består av levande, trygga tätorter

Indikator

	Beskrivning	Instruktion	Utfall	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019	Trend	Berörd nämnd
D 4.3 Hur trygga känner sig medborgarna i kommunen?	Målnivå: Ökande. Senaste mätning 2015: medel 60	Källa: SCB medborgarundersökning Mått 9, Kkik	63 (2015)				Ökad	KS/LFV KS/Serv
D 4.7 Nöjdheten med renhållning av parker och allmänna platser		SCB medborgarundersökning - Nöjd-Medborgar-Index, betygskala 1-10	6,6 (2016)	7,0	7,5	8,0		MSN

Finansiella mål

Resultatmål

Kommunens resultat ska uppgå till minst 2% av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning.

Beskrivning	Instruktion	Utfall	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019	Trend
F 1.1 Årets resultat % av skatter och utjämning	Kommunens resultat ska uppgå till minst 2% av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning	Källa: Kommunens årsredovisning och delårsrapport	2,0%	2,0%	2,0%	Oförändrad

Soliditeten, inkl ansvarsförbindelse för pensioner, ska vara minst 0% år 2019.

Beskrivning	Instruktion	Utfall	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019	Trend
F 2.1 Soliditet, inkl ansvarsförbindelse, ska vara positiv	Soliditeten, inkl ansvarsförbindelse för pensioner, ska vara minst 0% år 2019	Källa: Kommunens årsredovisning och delårsrapport	-10%	-5%	0%	Ökad

Självfinansieringsgraden, under en 5-årsperiod, ska vara minst 95%.

Beskrivning	Instruktion	Utfall	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019	Trend
F 3.1 Självfinansieringsgraden	Självfinansieringsgraden av investeringar ska, under en 5-årsperiod, vara minst 95%.	Källa: Kommunens årsredovisning och delårsrapport	95%	95%	95%	Oförändrad